

CUPRINS

TITLUL I PARTEA INTRODUCTIVĂ.....	5
CAPITOLUL I. Noțiuni generale.....	5
Secțiunea I. Dreptul penal ca ramură de drept	5
1. Noțiune, trăsături și importanța dreptului penal.	5
2. Obiectul dreptului penal.	6
3. Caracterele dreptului penal.	8
4. Scopul dreptului penal.	10
5. Sarcinile (funcțiile) dreptului penal.	10
6. Legăturile dreptului penal cu alte ramuri de drept.	10
Secțiunea a II-a. Știința dreptului penal.....	11
1. Noțiune	11
3. Metodele științei dreptului penal.....	12
Secțiunea a III-a. Principalele școli și curente de politică penală	13
1. Formarea școlilor și importanța acestora.	13
2. Știința dreptului penal în România.....	15
Secțiunea a IV-a. Principiile fundamentale ale dreptului penal	17
1. Noțiune.	17
2. Analiza principiilor fundamentale.	17
CAPITOLUL II. Izvoarele dreptului penal.....	20
Secțiunea I. Noțiunea și specificul izvoarelor dreptului penal.....	20
1. Noțiunea de izvor de drept penal.....	20
2. Specificul izvoarelor dreptului penal.....	20
Secțiunea a II-a. Izvoarele formale ale dreptului penal	21
1. Constituția României.	21
2. Legea penală, principalul izvor de drept penal.	21
3. Clasificarea legilor penale.	23
4. Tratatul și convențiile internaționale.....	25
Secțiunea a III-a. Normele de drept penal și structura acestora	26
1. Noțiunea de normă juridică penală.....	26
2. Structura normei penale.....	26
Secțiunea a IV-a. Interpretarea legii penale.....	28
1. Necesitatea interpretării legii penale.	28
2. Formele interpretării.	29
3. Metodele de interpretare.	30

4. Rezultatele interpretării legii penale.....	31
5. Limitele interpretării.....	32
CAPITOLUL III. Aplicarea legii penale	33
Secțiunea I. Noțiunea și elementele în raport cu care se analizează aplicarea legii penale.....	33
1. Noțiunea de aplicare a legii penale.....	33
2. Elementele în raport cu care se analizează aplicarea legii penale.	33
Secțiunea a II-a. Aplicarea legii penale în spațiu	34
1. Generalități.	34
2. Cadrul și sistematizarea problemelor privind aplicarea legii penale în spațiu	35
3. Aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârșite pe teritoriul țării.....	35
Secțiunea a III-a. Aplicarea legii penale faptelor săvârșite în afara teritoriului României.....	39
1. Aspecte preliminare.....	39
2. Principiul personalității legii penale.....	40
3. Principiul realității legii penale.	41
4. Principiul universalității legii penale.....	42
5. Prioritatea convențiilor internaționale în materia unor infracțiuni săvârșite în străinătate.	44
Secțiunea a IV-a. Extrădarea și alte forme de cooperare internațională pentru reprimarea criminalității	44
1. Aspecte generale.	44
2. Formele de cooperare între state în lupta împotriva criminalității.	45
Secțiunea a V-a. Aplicarea legii penale în timp	53
1. Noțiune.	53
2. Activitatea legii penale.	53
3. Durata și limitele de aplicare a legii penale în timp.	53
4. Concursul de legi penale.....	55
5. Extraactivitatea legii penale.....	55
6. Aplicarea legii penale mai favorabile.....	55
7. Aplicarea legii mai favorabile în raport cu faptele care nu au fost definitiv judecate.....	58
8. Aplicarea legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive.....	60
CAPITOLUL IV. Raportul juridic penal	63
Secțiunea a I. Noțiunea și caracterizarea raportului juridic penal	63
Secțiunea a II-a. Raportul juridic penal de conformare	64
1. Noțiune.	64
2. Subiectele raportului juridic penal de conformare.	64
3. Conținutul raportului juridic penal de conformare.....	65
4. Obiectul raportului juridic penal de conformare.	65

5. Nașterea, modificarea și stingerea raportului juridic penal de conformare.	65
Secțiunea a III-a. Raportul juridic penal de conflict.	66
1. Noțiune.	66
2. Subiectele raportului juridic penal de conflict.	66
3. Conținutul raportului juridic penal de conflict.	67
4. Obiectul raportului juridic penal de conflict.	67
5. Nașterea, modificarea și stingerea raportului juridic penal de conflict.	67

TITLUL II. INFRAȚIUNEA..... 69

CAPITOLUL I. Noțiunea și trăsăturile esențiale ale infracțiunii 69

Secțiunea I. Noțiunea de infracțiune	69
1. Infracțiunea – instituție fundamentală a dreptului penal.	69
2. Conceptul de infracțiune.	69
3. Noțiunea legală.	70
4. Infracțiunea ca fenomen.	70
Secțiunea a II-a. Trăsăturile esențiale ale infracțiunii	70
1. Fapta care prezintă pericol social.	70
2. Pericolul social generic (abstract) și pericolul special specific (concret)	71
3. Fapta săvârșită cu vinovăție.	71
Secțiunea a III-a. Fapta să fie prevăzută de legea penală	77
1. Noțiune.	77
2. Corelația dintre fapta prevăzută de lege și principiul legalității incriminării	78

CAPITOLUL II. Conținutul infracțiunii..... 80

Secțiunea I. Noțiunea, clasificarea și structura conținutului infracțiunii	80
1. Noțiune.	80
2. Conceptul de conținut generic de infracțiune.	81
3. Clasificarea conținuturilor de infracțiuni.	81
4. Clasificarea conținuturilor particulare din norma de incriminare.	82
5. Structura conținutului faptei incriminate.	83
Secțiunea a II-a. Condițiile preexistente infracțiunii	84
A. Obiectul infracțiunii.....	84
1. Noțiune.	84
2. Clasificări ale obiectului infracțiunii.	85
3. Importanța cunoașterii obiectului infracțiunii.	87
B. Subiecții infracțiunii.	87
2. Subiectul activ al infracțiunii.	88
3. Subiectul pasiv.	91
4. Locul și timpul săvârșirii infracțiunii.	92
Secțiunea a III-a. Conținutul constitutiv al infracțiunii	93
1. Noțiune.	93

2. Latura obiectivă.....	93
3. Latura subiectivă. Noțiune și structură.....	100
CAPITOLUL III. Formele infracțiunii intenționate	104
Secțiunea I. Desfășurarea activității infracționale.....	104
Secțiunea a II-a. Formele infracțiunii intenționate.....	106
A) Actele pregătitoare sau preparatorii.....	106
B) Tentativa	108
1. Noțiune.....	108
2. Condiții de existență a tentativei.....	109
3. Modalitățile tentativei.....	110
4. Conținutul tentativei.....	112
5. Infracțiuni la care tentativa nu este posibilă.....	114
6. Incriminarea tentativei.....	115
7. Pedepsirea tentativei.....	116
C. Infracțiunea consumată.....	117
1. Noțiune.....	117
2. Momentul consumării infracțiunii.....	117
D. Infracțiunea – fapt epuizat.....	118
1. Noțiune.....	118
2. Infracțiuni susceptibile de epuizare.....	118
Secțiunea a III-a. Desistarea și împiedicarea producerii rezultatului – cauze de nepedepsire a tentativei.....	119
1. Noțiune.....	119
A. Desistarea.....	120
B. Împiedicarea producerii rezultatului – cauză generală de nepedepsire a tentativei	121
1. Noțiune.....	121
2. Condiții.....	122
C. Efectele desistării și ale împiedicării producerii rezultatului.....	123
CAPITOLUL IV. Participația.....	125
Secțiunea I. Explicații preliminare	125
1. Noțiunea și caracterizarea pluralității de infractori.....	125
2. Formele pluralității de infractori.....	125
Secțiunea a II-a. Participația penală	126
1. Noțiune.....	126
2. Formele participației penale.....	127
3. Condițiile participației penale.....	127
4. Felurile participației penale.....	128
Secțiunea a III-a. Participația penală proprie - formele acesteia	129
A. Autoratul.....	129
B. Coautoratul.....	130
C. Instigarea.....	132

1. Noțiune și caracterizare.	132
2. Condițiile instigării.	133
3. Instigare neurmată de executare.	134
D. Complicitatea.	135
1. Noțiune.	135
2. Complicele ca subiect al infracțiunii.	135
3. Condițiile complicității.	136
4. Felurile complicității.	137
Participația penală improprie.	139
1. Noțiune și caracterizare.	139
2. Modalitatea intenție și culpă.	140
3. Modalitatea intenție și lipsă de vinovăție.	140
Secțiunea a IV-a. Pedepsa în caz de participație.	141
1. Sisteme de sancționare a participanților la infracțiune.	141
2. Pedepsa în cazul participației proprii.	142
3. Pedepsa în cazul participației penale improprie.	143
4. Efectul circumstanțelor personale și circumstanțelor reale asupra participanților.	144
5. Împiedicarea de către participant a săvârșirii faptei.	145
CAPITOLUL V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni.....	148
Secțiunea I. Considerații generale privind unitatea și pluralitatea de infracțiuni... ..	148
1. Noțiunea de unitate de infracțiune și pluralitate de infracțiuni.	148
Secțiunea a II-a. Unitatea de infracțiune și felurile acesteia.	149
1. Unitatea naturală de infracțiune.	150
A. Noțiune.	150
B. Forme sau tipuri ale unității naturale de infracțiuni.	150
C. Infracțiunea deviată.	153
2. Unitatea legală de infracțiune.	154
A. Noțiune.	154
B. Tipuri ale unității legale de infracțiune.	155
Secțiunea a III-a. Pluralitatea de infracțiuni.....	167
1. Noțiunea de pluralitate de infracțiuni.	167
2. Formele pluralității de infracțiuni.....	167
3. Concursul de infracțiuni.	168
A. Definiția și condițiile generale ale concursului de infracțiuni.	168
B. Formele concursului de infracțiuni.	169
C. Pedepsa în cazul concursului de infracțiuni.....	171
4. Recidiva.....	175
A. Definiția, și termenii recidivei.....	175
B. Modalitățile recidivei.....	176
C. Recidiva post-condamnatorie.....	177
D. Recidiva post-executorie.....	179
E. Mica recidivă.....	181

F. Pedepsa în caz de recidivă.	181
G. Pedepsa în caz de recidivă pentru persoana juridică.	183
5. Pluralitatea intermediară.	184
CAPITOLUL VI. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.	186
Secțiunea I. Aspecte generale.	186
1. Noțiunea de caracter penal al faptei.	186
2. Posibilitatea înlăturării caracterului penale al faptei.	186
3. Conceptul cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei.	187
4. Clasificarea cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei.	187
5. Constatarea existenței cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei.	189
Secțiunea a II-a. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei prin înlăturarea vinovăției.	190
Subsecțiunea I. Legitima apărare.	190
1. Noțiune.	190
3. Condiții privind apărarea în cazul legitimei apărări.	193
4. Efectele legitimei apărări.	195
Subsecțiunea a II-a. Starea de necesitate.	196
1. Noțiune și caracterizare.	196
2. Condițiile stării de necesitate.	197
A. Condiții privind pericolul.	197
B. Condiții privind acțiunea de salvare.	198
3. Efectele stării de necesitate.	199
Subsecțiunea a III-a. Constrângerea fizică și constrângerea morală.	200
1. Noțiunea de constrângere fizică și constrângere morală.	200
2. Condițiile constrângerii fizice.	201
3. Condițiile constrângerii morale.	201
4. Efectele constrângerii fizice și constrângerii morale.	202
Subsecțiunea a IV-a. Cazul fortuit.	203
1. Noțiune.	203
2. Condițiile cazului fortuit.	204
3. Efectele cazului fortuit.	204
Subsecțiunea a V-a. Iresponsabilitatea.	205
1. Noțiune și caracterizare.	205
2. Condițiile iresponsabilității.	206
3. Efectele iresponsabilității.	206
Subsecțiunea a VI-a. Beția.	207
1. Noțiune.	207
2. Felurile beției.	207
3. Beția completă involuntară (accidentală).	208
4. Condițiile beției accidentale.	208
5. Efectele beției.	209
Subsecțiunea a VII-a. Minoritatea făptuitorului.	210

2. Condițiile în care minoritatea făptuitorului înlătură caracterul penal al faptei.....	210
3. Efectele stării de minoritate în care minorul nu îndeplinește condițiile legale pentru a răspunde penal.	211
Subsecțiunea a VIII-a. Eroarea de fapt	212
1. Noțiune.	212
2. Clasificarea erorii în dreptul penal.	212
3. Eroarea de fapt principală, cauză care înlătură caracterul penal al faptei.	213
4. Efectele erorii de fapt principale.	214
5. Eroarea de fapt secundară.	214
6. Eroarea de drept.	215
TITLUL III. RĂSPUNDEREA PENALĂ.....	217
CAPITOLUL I. Răspunderea penală – instituție fundamentală a dreptului penal.....	217
Secțiunea I. Considerații generale	217
1. Noțiune.	217
2. Definiția răspunderii penale.	217
3. Particularitățile răspunderii penale ca formă a răspunderii juridice.	218
4. Răspunderea penală ca instituție fundamentală a dreptului penal.....	219
Secțiunea a II-a. Principiile răspunderii penale Noțiunea și cadrul principiilor.....	220
CAPITOLUL II. Înlocuirea răspunderii penale.....	223
Secțiunea I. Considerații generale	223
1. Noțiune.	223
2. Natura juridică a înlocuirii răspunderii penale.	223
3. Cadrul de reglementare a înlocuirii răspunderii penale.	224
Secțiunea a II-a. Condițiile înlocuirii răspunderii penale. Sancțiunile cu caracter administrativ aplicabile	224
1. Condițiile înlocuirii răspunderii penale.	224
2. Sancțiunile cu caracter administrativ aplicabile.	225
CAPITOLUL III. Cauzele care înlătură răspunderea penală	226
Secțiunea I. Considerații generale	226
1. Noțiune.	226
2. Necesitatea înlăturării răspunderii penale.	226
Secțiunea a II-a. Amnistia	227
1. Noțiune	227
2. Caracterele amnistiei.	228
3. Clasificarea amnistiei.	228
4. Obiectul amnistiei.	228
5. Efectele amnistiei.	229
6. Limitele efectelor amnistiei.	229

Secțiunea a III-a. Prescripția răspunderii penale	230
1. Noțiune și efecte.....	230
2. Termenele de prescripție a răspunderii penale pentru persoana fizică.	231
3. Termenele de prescripție a răspunderii penale pentru persoana juridică.	231
4. Calcularea termenelor de prescripție.	232
5. Efectele prescripției răspunderii penale.	233
6. Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.	233
7. Prescripția specială.	234
8. Suspendarea cursului prescripției răspunderii penale.	234
Secțiunea a IV-a. Lipsa plângerii prealabile sau retragerea acesteia.....	236
1. Noțiunea de plângere prealabilă.....	236
2. Condițiile în care trebuie făcută plângerea prealabilă și cazurile în care este necesară.	237
3. Lipsa plângerii prealabile.	238
4. Retragera plângerii prealabile.	239
Secțiunea a V-a. Împăcarea părților	240
2. Condițiile împăcării părților.....	241

TITLUL IV. SANCTIUNILE DE DREPT PENAL..... 243

CAPITOLUL I. Considerații generale..... 243

Secțiunea I. Noțiunea și caracterele sancțiunilor de drept penal	243
1. Noțiune.	243
2. Caracterele sancțiunilor de drept penal.....	243
Secțiunea a II-a. Sistemul sancțiunilor de drept penal.....	244
2. Cadrul de reglementare a sistemului sancțiunilor de drept penal.	245
3. Principiile sancțiunilor de drept penal.	245

CAPITOLUL II. Pedepsele 247

Secțiunea I. Noțiunea, trăsăturile, scopul și funcțiile pedepsei	247
1. Noțiune.	247
2. Trăsăturile pedepsei.....	247
3. Scopul pedepsei.....	248
4. Funcțiile pedepsei.....	248
5. Clasificarea pedepselor.....	250
Secțiunea a II-a. Sistemul pedepselor Categoriile și limitele generale ale pedepselor în dreptul penal român	251
1. Sistemul pedepselor.....	251
2. Categoriile și limitele generale ale pedepselor în Codul penal în vigoare.....	251
3. Pedepsele principale aplicabile persoanei fizice.	252
4. Pedepsele complementare aplicabile persoanei fizice.....	256
5. Pedepsele accesorii aplicabile persoanei fizice.	258
6. Pedepsele aplicabile persoanelor juridice.	259

7. Pedepsele complementare aplicabile persoanei juridice.....	259
CAPITOLUL III. Individualizarea pedepselor	265
Secțiunea I. Considerații generale privind individualizarea pedepselor.....	265
1. Necesitatea individualizării pedepselor.....	265
1. Noțiunea de individualizare a pedepselor.....	265
3. Formele de individualizare a pedepsei.....	266
Secțiunea a II-a. Individualizarea judiciară a pedepselor	267
1. Cadrul de reglementare.....	267
2. Criteriile generale de individualizare.....	267
Secțiunea a III-a. Circumstanțele atenuante și agravante	271
1. Noțiune și caracterizare	271
2. Clasificarea circumstanțelor	271
3. Circumstanțele atenuante.....	273
4. Circumstanțele agravante.....	280
5. Efectele circumstanțelor agravante.....	284
CAPITOLUL IV. Aplicarea și executarea pedepselor	288
Secțiunea I. Aplicarea și executarea pedepselor principale	288
1. Aplicarea și executarea pedepsei detențiunii pe viață.....	288
2. Aplicarea și executarea pedepsei cu închisoarea.....	289
3. Liberarea condiționată.....	290
Secțiunea a II-a. Alte moduri de executare a pedepsei închisorii.....	295
1. Executarea pedepsei într-o închisoare militară.....	295
2. Suspendarea condiționată a executării pedepsei.....	297
3. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.....	301
4. Executarea pedepsei la locul de muncă.....	307
Secțiunea a III-a. Aplicarea și executarea pedepsei cu amenda	311
1. Aplicarea pedepsei cu amenda.....	311
2. Executarea pedepsei cu amenda.....	311
Secțiunea a IV-a. Aplicarea și executarea pedepselor complementare și accesorii	313
1. Aplicarea și executarea pedepsei complementare a interzicerii unor drepturi.....	313
2. Aplicarea și executarea degradării militare.....	313
3. Aplicarea și executarea pedepsei accesorii.....	314
Secțiunea a V-a. Calculul pedepsei închisorii în vederea executării acesteia	315
1. Noțiune	315
2. Durata executării pedepsei	315
3. Cumputarea reținerii și arestării preventive	315
4. Cumputarea privațiunii de libertate executată în afara țării.....	316
CAPITOLUL V. Aplicarea și executarea pedepselor persoanei juridice.....	317
Secțiunea I. Aplicarea și executarea pedepselor persoanei juridice	317

1. Aplicarea pedepsei principale.	317
2. Executarea pedepsei principale.	318
Secțiunea a II-a. Aplicarea și executarea pedepselor complementare persoanei juridice.	318
1. Sistemul pedepselor complementare aplicabile persoanei juridice.	318
2. Aplicarea pedepselor complementare.	319
3. Executarea pedepselor complementare.	321
CAPITOLUL VI. Sancțiunile aplicabile infractorilor minori.	324
Secțiunea I. Răspunderea penală a minorilor.	324
1. Aspecte generale.	324
2. Sistemul sancționator al minorilor.	324
3. Cadrul sancțiunilor.	325
Secțiunea a II-a. Măsurile educative.	327
1. Muștrarea (art. 102 C. pen.).	327
2. Libertatea supravegheată (art. 103 C. pen.).	327
3. Internarea într-un centru de reeducare (art. 104 C. pen.).	328
4. Internarea într-un institut medical-educativ (art. 105 C. pen.).	329
Secțiunea a III-a. Pedepsele aplicabile minorilor.	330
1. Închisoarea.	330
2. Amenda aplicată minorilor.	331
3. Suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate minorului.	331
4. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere sau sub control.	332
Secțiunea a IV-a. Răspunderea penală a minorului în noul Cod penal.	333
1. Sistemul de sancționare a minorului în noul Cod penal.	333
2. Sistemul măsurilor educative.	333
3. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate.	334
4. Regimul măsurilor educative privative de libertate.	336
CAPITOLUL VII. Măsurile de siguranță.	338
Secțiunea I. Considerații generale.	338
1. Necesitatea măsurilor de siguranță.	338
2. Noțiune și caracterizare.	338
3. Cadrul legal al măsurilor de siguranță.	339
4. Scopul și condițiile generale de aplicare a măsurilor de siguranță.	339
Secțiunea a II-a. Măsurile de siguranță reglementate în Codul penal.	340
1. Obligarea la tratament medical (art. 113 C. pen.)	340
2. Internarea medicală (art. 114 C. pen.)	341
3. Interzicerea unei funcții sau profesii (art. 115 C. pen.)	343
4. Interzicerea de a se afla în anumite localități (art. 116 C. pen.)	345
5. Expulzarea.	347
6. Confiscarea specială.	349
7. Interdicția de a reveni în locuința familiei pe o perioadă determinată.	352
Secțiunea a III-a. Măsurile de siguranță în reglementarea noului Cod penal.	353

1. Cadrul măsurilor de siguranță în noul Cod penal	353
2. Regimul măsurilor de siguranță	354

**CAPITOLUL VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei
și cauzele care înlătură decăderile, interdicțiile sau incapacitățile care**

rezultă din condamnare..... 356

Secțiunea I. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei

1. Aspecte generale.	356
2. Grațierea.	356
3. Prescripția executării pedepsei	360

Secțiunea a II-a. Cauzele care înlătură decăderile, interdicțiile precum și
incapacitățile rezultate din condamnare.....

1. Considerații generale.	364
3. Reabilitarea de drept.....	366
2. Reabilitarea.	364
3. Reabilitarea de drept.....	366
4. Reabilitarea judecătorească.....	367

BIBLIOGRAFIE 373

ABREVIERI 381